

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Інститут економіки і менеджменту

Кафедра менеджменту організацій

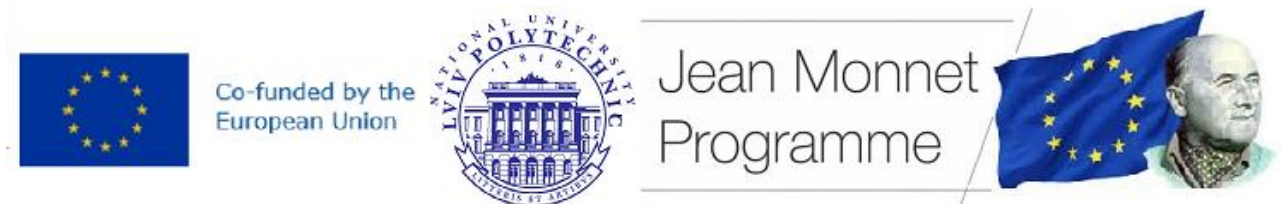
**ЦЕНТР ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПРИ
КАРЛОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ, ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА**

**ВЕЛИКОПОЛЬСЬКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ВИЩА ШКОЛА, РЕСПУБЛІКА
ПОЛЬЩА**

УНІВЕРСИТЕТ БІТЛІС ЕРЕН, ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА

КОРОЛІВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ, КОРОЛІВСТВО ШВЕЦІЯ

ЕСТОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІДПРИЄМНИЦТВА МАЙНОР, ЕСТОНІЯ

ВИКЛИКИ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА

CHALLENGES OF TOURISM BUSINESS IN UKRAINE: EUROPEAN PRACTICE

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ПІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Львів, 15-16 травня 2025 р.)

Львів
Растр-7
2025

Тези доповідей II міжнародної науково-практичної конференції «Виклики для туристичного бізнесу в Україні: європейська практика». – Львів: Растр-7, 2025. – 172 с.

ISBN 978-617-8590-25-3

Збірник тез доповідей підготовлено за результатами виступів на II міжнародній науково-практичній конференції, яка організовувалася колективом кафедри менеджменту організацій Національного університету «Львівська політехніка» у межах виконання освітнього проєкту міжнародної програми Jean Monnet Module «Європейський досвід популяризації історичної спадщини та культурного туризму» (101085171 – ЕЕРНСТ – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (ЕЕРНСТ) (<https://lpnu.ua/eephct>) за підтримки Програми Європейського Союзу Erasmus+. Підтримка Європейської Комісії у підготовці цього збірника не означає схвалення його змісту. Він відображає лише думку авторів, і **Європейська Комісія не несе відповідальність** за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.

У рамках проведення конференції коло тематичних дискусійних напрямів було сформовано навколо розгляду актуальних проблем управління туристичним бізнесом в Україні на основі досвіду європейських країн. Тематика конференції охоплює такі напрями досліджень: «Сучасний стан та тенденції розвитку індустрії туризму в Україні та ЄС», «Транскордонне співробітництво у сфері туризму в умовах євроінтеграції», «Співробітництво України та ЄС в галузі туризму», «Європейський досвід популяризації об'єктів історико-культурної спадщини», «Управління рекреаційними послугами у системі туристської індустрії», «Вплив російсько-української війни на розвиток індустрії туризму в Україні та Європі».

Видання призначене для науковців, викладачів, фахівців організацій індустрії туризму та культури, представників органів влади, причетних до питань управління туристичним бізнесом в Україні, студентів.

УДК 338.48:379.85

Відповідальний за випуск – Кулиняк І. Я.

Матеріали подано у авторській редакції.

Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

ISBN 978-617-8590-25-3

© Автори статей, 2025
© Видавництво «Растр-7», 2025

ВИКЛИКИ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ.....	42
Оксана ФАСТОВЕЦЬ. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ КРУЇЗНИХ ПОДОРОЖЕЙ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	43
Остап ХРИСТУНЕНКО. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	45
Лариса ЧЕРЧИК, Ганна КУВІКА. СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	47

СЕКЦІЯ 2.

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Христина БЕСПАЛЮК. ДОСЛІДЖЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ НАСТРОЇВ СЕРЕД ЖІНОК	49
Оксана ВОЗНЮК, Олександра ОРЛОВСЬКА. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ПОСИЛЕННЯ СПІВПРАЦІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІЖ СУСІДНІМИ РЕГІОНАМИ РІЗНИХ КРАЇН.....	51
Юрій ДЗЮРАХ. РОЗВИТОК АГРОТУРИЗМУ ЯК ЧАСТИНА СТРАТЕГІЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ: ДОСВІД ЄС.....	52
Іван ЖИГАЛО. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ В УКРАЇНІ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ТРАНСКОРДОННИХ ЗВ'ЯЗКІВ.....	54
Сергій ЖИЛЯКОВ. УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	56
Ірина КІНАШ, Наталя МИКИТЮК, Леся ТАРАЄВСЬКА. КУЛЬТУРНІ МАРШРУТИ: СУТНІСТЬ, ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ВПЛИВ НА РОЗВИТОК РЕГІОНУ.	57
Світлана КОВАЛЬ, Ірина КОВАЛЬ. БУЛІНГ СЕРЕД ПЕРСОНАЛУ ГОТЕЛІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ.....	60
Олег КОВАЛЬЧУК. ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ПРИЙОМІВ КОЛАБОРАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ТРАНСКОРДОННОГО ТУРИЗМУ.....	62
Наталія КОЗУБОВА, Поліна ДУМАНОВА. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ У ПОЛЬЩІ: РІЛЬ PIZZERIA NOSNA У ФОРМУВАННІ КУЛІНАРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВРОЦЛАВА.....	64
Ігор НОВАКІВСЬКИЙ, Андрій ВОЛИНСЬКИЙ. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТУРИСТІВ З УРАХУВАННЯМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ.....	65
Михайло ПАШЕЧКО. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ ЯК ЧИННИКА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	68
Денис ПОДПІСНОВ. РЕГІОНАЛЬНА СПІВПРАЦЯ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ТУРИЗМУ: КЕЙС «MILITARY HERITAGE».....	69
Галина РАЧИНСЬКА. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ЧИННИКІВ ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	71
Наталія ХОМЮК. ТРАНСКОРДОННИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА ЄС.....	72

СЕКЦІЯ 3.

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ЄС В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Іванна ГАВРИЛЮК. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД У ФОРМУВАННІ БРЕНДІВ ТЕРИТОРІЙ.....	75
Соломія ГЛУШКО. УКРАЇНА ТА ЄС: НОВІ ГОРИЗОНТИ СПІВПРАЦІ У СФЕРІ	77

влади, освітніх і культурних установ для спільної реалізації туристичних проєктів. Брендинг територій є ще одним інноваційним інструментом, який дозволяє формувати пізнаваний образ регіону, що ґрунтується на його унікальних історичних, природних чи етнокультурних особливостях. Прикордонне розташування дає змогу формувати мультикультурні бренди, що апелюють до спільної історичної спадщини сусідніх країн. Розвиток екотуризму є пріоритетом у багатьох прикордонних регіонах. Це включає створення екологічних маршрутів, розвиток агротуризму, впровадження принципів збереження довкілля у туристичну практику. Інноваційні рішення в цій сфері передбачають використання «зелених» технологій, енергозберігаючих рішень та екопросвітницьких програм. Важливою умовою ефективного розвитку туризму є участь прикордонних регіонів у міжнародних програмах співпраці, таких як INTERREG, ENI CBC, Black Sea Basin тощо. Ці програми надають фінансову та експертну підтримку спільним проєктам, спрямованим на розвиток туристичної інфраструктури, промоцію територій та підвищення кваліфікації кадрів у сфері туризму. Розвиток туризму в прикордонних регіонах потребує комплексного підходу, що поєднує стратегічне планування, інноваційні рішення та міжрегіональне співробітництво. Завдяки транскордонному характеру таких територій, вони мають значний потенціал для інтеграції у європейський туристичний простір, створення спільних продуктів і маршрутів, а також для культурного обміну.

Застосування цифрових технологій, розвиток туристичних кластерів, брендинг територій і впровадження принципів сталого розвитку – це ключові інструменти, які дозволяють регіонам адаптуватися до сучасних викликів і глобальних трендів. Водночас участь у міжнародних програмах співпраці відкриває доступ до фінансування, інституційної підтримки та обміну кращими практиками.

Таким чином, інноваційно-орієнтоване співробітництво в туризмі направлене не лише на економічне зростання прикордонних регіонів, але й слугує важливим чинником інтеграції, стабільності та сталого розвитку на міждержавному рівні.

1. Державна Програма розвитку транскордонного співробітництва на 2021–2027 роки. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF>.

2. Пивовар М. Перспективи розвитку транскордонного співробітництва на рівні місцевого самоврядування в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2024. № 3(43).

Наталія ХОМЮК

д.е.н.,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ТРАНСКОРДОННИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА ЄС

У сучасних умовах транскордонний туризм набуває особливого значення як механізм інтеграції прикордонних територій України та ЄС. Він сприяє не лише економічному зростанню, але й формуванню партнерств, довіри та добросусідства. Безвізовий режим і програми ЄС дали поштовх розвитку нових туристичних маршрутів, кластерів та спільних ініціатив.

Транскордонний туризм – це форма міжнародного туризму, пов'язана з перетином кордонів задля відвідування сусідніх регіонів. Він базується на принципах транскордонного співробітництва, передбачених Законом України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» [1], Європейською хартією місцевого самоврядування [2]. Теоретичні дослідження підкреслюють, що транскордонний туризм слід розглядати в

контексті концепції сталого розвитку. Зокрема, О. П. Біланюк наголошує на необхідності вивчення транскордонних туристичних ринків на засадах сталого туризму, аби максимально реалізувати їх соціально-економічний потенціал [3].

Прикордонні області України, що межують з країнами ЄС (Волинська, Львівська, Закарпатська, Чернівецька, Одеська та ін.), традиційно характеризуються високою інтенсивністю туристично-рекреаційних та приватних поїздок. Починаючи з середини 2000-х років спостерігалось поступове зростання обсягів взаємних відвідувань між Україною та сусідніми членами ЄС. Дослідження україно-польського туристичного обміну за 2006–2017 рр. показало, що за останнє десятиліття туристичні потоки між Україною та Польщею стабілізувалися, причому в останні роки їх розвиток значною мірою зумовлювався євроінтеграційним курсом України [4]. Безвізовий режим, запроваджений 2017 року, суттєво спростив поїздки українських громадян до держав ЄС і стимулював зростання короткотермінових турів вихідного дня, шопінг-туризму та відвідування культурних подій у сусідніх країнах.

Водночас, сучасний стан транскордонного туризму залишається нерівномірним і вразливим до зовнішніх впливів. Пандемія COVID-19 у 2020–2021 рр. практично паралізувала туристичні поїздки через закриття кордонів. А з початком російської агресії в лютому 2022 року іноземний турпотік до України майже повністю припинився з міркувань безпеки. Західні прикордонні області натомість стали тиловими хабами та шляхами евакуації, приймаючи мільйони вимушених переселенців і біженців. Хоча це не є туристичний рух, сама інфраструктура перетину кордону зазнала надмірного навантаження. Попри воєнний стан, українські громади та їхні європейські партнери не припинили планування спільних туристичних проєктів. Наприклад, уже в 2023 році було відновлено конкурси проєктів у межах нової Програми Interreg NEXT, а прикордонні громади України активно готуються до участі в грантах на розвиток туризму [5]. Це свідчить про стратегічну налаштованість на відновлення і подальше зміцнення транскордонних туристичних зв'язків з ЄС після завершення бойових дій.

В Україні створено кілька єврорегіонів за участі прикордонних областей та сусідніх держав ЄС, які стали платформами для реалізації спільних туристичних ініціатив. Найбільший досвід напрацьовано в рамках єврорегіонів «Карпати» та «Буг», що об'єднують українсько-польське прикордоння. Співробітництво в їх межах дає змогу місцевій владі розробляти спеціальні програми у сфері туризму, реалізовувати конкретні спільні проєкти та вирішувати проблемні питання розвитку галузі [6].

Туризм стимулює розвиток МСП, створення робочих місць, підвищує інвестиційну привабливість. Вагомим економічним результатом є також диверсифікація структури економіки прикордонних районів – поряд з традиційними сільським господарством чи промисловістю зростає частка сфери послуг, що робить регіон більш стійким до коливань ринків.

Транскордонний туризм відіграє унікальну роль у зближенні суспільств України та ЄС на рівні місцевих громад. Контакти між туристами і приймаючим населенням сприяють взаємному пізнанню культур, руйнуванню застарілих стереотипів і формуванню атмосфери довіри. Спільні туристично-культурні заходи – фестивалі, ярмарки, дні добросусідства – стали майданчиком для прямого спілкування сотень тисяч людей з різних країн. Вони поглиблюють розуміння спільної історико-культурної спадщини та формують почуття причетності до єдиного європейського простору. Як зазначено в матеріалах проєкту USAID «ГОВЕРЛА», громади-партнери через спільні туристичні проєкти «будують добросусідство, долають спільні виклики і розвиваються» [5] – тобто досягають взаєморозуміння і спільного бачення майбутнього. Таким чином, транскордонний туризм виконує не лише рекреаційну, а й миротворчу та інтеграційну місію, закладаючи основу для спільного європейського майбутнього прикордонних громад.

Попри значний потенціал, розвиток туризму на прикордонних територіях стикається з низкою проблем та обмежень, серед яких доцільно виділити поганий стан прикордонної

інфраструктури, нестача пішохідних переходів, бюрократія в реалізації спільних проєктів, слабка туристична промоція українського прикордоння, асиметрія в розвитку з ЄС. Додатково ситуацію ускладнили пандемія COVID-19 та повномасштабна війна 2022 року.

Подальший успіх транскордонного туризму як інструменту інтеграції залежить від узгоджених дій України та ЄС на різних рівнях – від місцевого до загальнодержавного. Тому вважаємо, що для прискорення розвитку туристичного співробітництва в прикордонних регіонах необхідно розвивати інфраструктуру та логістику; відкривати нові пункти пропуску для туристів; формувати транскордонні туристичні кластери; активніше залучати гранти програм Interreg NEXT; просувати спільний бренд прикордонних територій; гармонізувати стандарти сервісу з ЄС.

Отже, транскордонний туризм є платформою для поступової інтеграції в єдиний туристичний простір Європи, особливо після завершення війни та відновлення стабільності.

1. *Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24.04.2024 № 3668-IX.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>.

2. *Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985, ратифікована від 15.07.1997 № 452/97-BP.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.

3. Біланюк О. П. Транскордонні туристичні ринки: концептуальні засади дослідження та розвитку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України.* 2017. Вип. 6 (128). С. 63–69.

4. Buchko Zh. *Cross-Border Ukrainian–Polish Cooperation in the Sphere of Tourism. Economic and Regional Studies.* 2020. Vol. 13, No. 3. P. 271–283.

5. Децентралізація. *Щоб розвивати туризм навіть під час війни: громади вчать залучати кошти через транскордонні партнерства.* URL: <https://decentralization.ua/news/17887>.

6. Гришко Р. О. Роль транскордонного співробітництва у розвитку українсько-польських відносин в галузі туризму. *Вісник НАУ. Серія «Міжнародні відносини».* 2011. №2 (4). С.124–129.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ВИКЛИКИ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ:
ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА**

**CHALLENGES OF TOURISM BUSINESS IN UKRAINE:
EUROPEAN PRACTICE**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ (Львів, 15-16 травня 2025 р.)

Збірник тез доповідей підготовлено за результатами виступів на II міжнародній науково-практичній конференції, яка організовувалася колективом кафедри менеджменту організацій Національного університету «Львівська політехніка» у межах виконання освітнього проекту міжнародної програми Jean Monnet Module «Європейський досвід популяризації історичної спадщини та культурного туризму» (101085171 – ЕЕРНСТ – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (ЕЕРНСТ) (<https://lpnu.ua/eerhct>) за підтримки Програми Європейського Союзу Erasmus+. Підтримка Європейської Комісії у підготовці цього збірника не означає схвалення його змісту. Він відображає лише думку авторів, і *Європейська Комісія не несе відповідальність* за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Підписано до друку 14.05.2025
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Умовн. друк. арк. 10,0. Обл.-вид. арк. 14,47.
Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач: ТзОВ «Растр-7»
79005, м. Львів, вул. Кн. Романа, 9/1, тел./факс: (032) 235 72 13
e-mail: rastr.sim@gmail.com www.rastr-7.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ЛВ № 22 від 19.11.2002 р.